

s sirupi smo izvedli tudi na Kmetijskem inštitutu Slovenije. Več o rezultatih in ugotovitvah pa v eni izmed prihodnjih številok. ■

Praktični nasvet: Satje s strjenim gozdnim medom shranimo za spomladansko obdobje, ko čebele lažje dostopajo do vode, s katero razredčijo strd.

Viri:

Imdorf, A., Bogdanov, S., Kilchemann, V. (1985a): Zementhonig im Honig- un Brutraum – was dann? 1. Teil: Wie überwintern Binenevolker auf Zementhonig? Schweizerische Bienenzeitung, št. 10, str. 534–544.

Imdorf, A., Bogdanov, S., Kilchemann, V., Wille, H. (1985b): Zementhonig im Honig- un Brutraum – was dann? 2. Teil: Wirkt 'Zementhonig' als Winterfutter toxisch? Schweizerische Bienenzeitung, št. 11, str. 581–590.

Kloft, W., Maurizio, A., Käser, W. (1985): Waldtracht und Waldhonig in der Imkerei. München: Založba Ehrenwirth.

Mao, W., Schuler, M. A., Berenbaum, M. R. (2013): Substances in honey increase detoxification gene expression. http://news.illinois.edu/news/13/0501honey_detox_MayBerenbaum.html, 4. 9. 2013.

Sammataro, D., in Weiss, M. (2013): Comparison of productivity of colonies of honey bees, *Apis mellifera*, supplemented with sucrose or high fructose corn syrup. Journal of insect science, št. 13, str. 1–13.

Zander, E., in Maurizio, A. (1975): Der Honig. Stuttgart: Založba Ulmer.

Ukrep menjava čebeljih matic v letu 2013

Peter Kozmus*, peter.kozmus@kis.si

V okviru uredbe o izvajanju programa ukrepov na področju čebelarstva v letih 2011–2013 smo v Sloveniji tudi letos izvedli ukrep menjave čebeljih matic. Cilji menjave so bili:

- zamenjati 1400 matic v čebeljih družinah, v katerih je več kot 2 odstotka čebel z rumenimi ali oranžnimi obročki na zadku;
- obiskati najmanj 300 čebelarjev, ki imajo v čebeljih družinah delavke z rumenimi ali oranžnimi obročki na zadku, jim pokazati razliko med kranjsko sivko in križanci ter zamenjati nekaj matic iz teh družin;
- informirati čebelarje o morfoloških znakih, značilnih za kranjsko sivko, in o pomembnosti ohranitve kranjske sivke v Sloveniji.

Razlog za sprejetje in izvajanje ukrepa je predvsem ta, da je v čebelji populaciji v Sloveniji po najnovejših podatkih 5,6 odstotka čebel z rumenimi ali oranžnimi obročki na zadku, ki za kranjsko sivko niso značilni in kažejo na križanje z drugimi čebeljimi rasami. Da bomo problematiko reševali z informiranjem čebelarjev in menjavo matic, smo se odločili zato, ker ugotavljamo, da vsi čebelarji še ne prepoznajo razlik med čebelami, prav to pa je odločilen korak k zmanjševanju števila čebel z rumenimi oz. oranžnimi obročki na zadku in k ohranitvi kranjske sivke.

Pri izvedbi ukrepa so sodelovali terenski svetovalci Javne svetovalne službe v čebelarstvu (JSSČ). Ti so maja in junija 2013 pregledovali čebelje družine

pri čebelarjih, ki so izrazili interes za pregled. Čebelarjem, ki so imeli v svojih čebeljih družinah več kot 2 odstotka čebel z rumenimi oz. oranžnimi obročki na zadku, so predlagali menjavo matic. Na podlagi zbranih podatkov o potrebni menjavi matic smo na Kmetijskem inštitutu Slovenije organizirali odkup čebeljih matic pri registriranih vzrejevalcih. Prejete matice smo najprej pregledali, ali so primerne za nadaljnje pošiljanje po pošti in ali imajo zagotovljene dovolj hrane, potem pa smo jih razdelili na podlagi strokovne presoje. Pri tem smo upoštevali predvidene ekotipe oz. krajevne različice kranjske sivke v Sloveniji. Tako razdeljene matice smo poslali terenskim svetovalcem, ti pa so jih dostavili izbranim čebelarjem in jim glede na njihovo željo tudi pomagali pri menjavi.

V okviru ukrepa smo pri 337 čebelarjih po vsej Sloveniji zamenjali 1375 čebeljih matic. Avgusta smo obiskali 17 čebelarjev, ki so prejeli matice za menjavo, in jih povprašali o sprejetju matic, tedanjem stanju teh čebeljih družin in tudi o tem, ali so z maticami zadovoljni. Na podlagi njihovih odgovorov smo ugotovili, da je bilo sprejetih 85 odstotkov čebeljih matic in da je večina čebelarjev zadovoljna z novimi maticami.

Na podlagi dobljenih podatkov in odzivov sodelujočih čebelarjev, ocenjujemo, da je bil letošnji ukrep izveden uspešno. Koliko smo v resnici izboljšali stanje čistosti kranjske sivke, bomo ugotovili po vnovični morfološki analizi populacije kranjske sivke ter po primerjavi rezultatov z analizo, opravljeno leta 2010. ■

* dr., Kmetijski inštitut Slovenije